

István, a király

Kristó Gyula: A tizenegyedik század története

Valami egészen különleges vállalkozásba fogott a Pannonica Kiadó, amikor újtára bocsátotta új sorozatát. Ebben az ezredfordulós könyvkiadási dömpingben kitalált egy olyan műfajt, amelyen eddig nem létezett. Arra vállalkozott, hogy a magyar állam alapításától kezdődően évszázadokra bontva tárja elénk, miként is fest a magyar história.

A tízkötetes sorozat első darabját Kristó Gyula írta. Ez a kiváló történész, akit elsősorban a honfoglalással kapcsolatos, eredeti felfogású munkáiból ismerhetünk, már az előszóban felhívja a figyelmet egy olyan szempontra, amely a mából visszatekintve is igen figyelemreméltó: „A 11. század azért szakrális évszázad, mert történelmi távlatok alapján »szentséges« (fenséges, szinte csodaszerű) dolgok történtek ekkor, amit ezer év gyakorlata szentesített. Egy steppei nomád nép korábbi lényegétől idegen típusú államot alapított, felvette a keresztény hitet, átalakította társadalmát, átformálta mindennapjait.”

Kristó Gyula a magyar államalapítás, a kereszténység felvételének évszázadát egyáltalán nem kezeli kíméletesen. Egyik legmeggrázóbb megállapítása szerint: „Az István király által megteremtett új típusú magyar állam – több más mellett – éppen abban különbözött a korábbi nomádállamtól, hogy hozzákezdett saját etnikuma, a magyarság lecsüllyesztéséhez.” István ebben az értelemben egyáltalán nem az a szeplőtlen figura, amilyennek őt a tényekkel nem törődő historikusok szeretik ábrázolni. Hanem ízig-vérig modern politikus. (Pannonica. 182 oldal, 1490 Ft.)

HOVANYECZ LÁSZLÓ

